

(1) ויקרא פרק כא

(א) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמּוּיוֹ:

(2) אבן עזרא על ויקרא פרק כא פסוק א

אמר אל הכהנים - אחר שהזהיר ישראל ובני אהרן בכללם להיותם קדושים הזהיר בני אהרן שהם חייבים להשמר מדברים אחרים בעבור שהם משרתי השם ויתכן להיות פירוש אמור אל הכהנים כל הפרשה הנזכרת כי התורה בידם: ואמרת אליהם - טעמי המצות שהם חייבים לשמרם לבדם:

(3) רמב"ן על ויקרא פרק כא פסוק א

ואמר ר"א בדרך הפשט, אמור אל הכהנים הפרשה הנזכרת למעלה, כי הם מורי התורה והמזהירים את העם, ואמרת להם, המצות שהם לבדם חייבים לשמרם ואינו נכון ועל דעתי בפשט הכתוב, טעם אמור כמו דבר, אמרי האזינה ה' (תהלים ה ב), דברי, וכן אמרי אמת (משלי כב כא) וכן כי היא שמעה את כל אמרי ה' (יהושע כד כז), וכתוב בא אל פרעה ודברת אליו (שמות ט א), כמו ואמרת, וידבר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בניו הנותרים קחו את המנחה (לעיל י יב), כמו ויאמר וכן במקומות הרבה "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם",

(4) . . . והנה טעם אמור אל הכהנים ואמרת אליהם, כטעם דבר אל הכהנים ואמרת אליהם, דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם, וענינו דבר אל העם בשמי ותאמר להם ככה, כענין בא אל פרעה ואמרת אליו (שמות ז כו) ורבים יאמרו כי טעם "דבר אל בני ישראל" כטעם קריאה, דבר אל בני ישראל שיתאספו אליך ותאמר אליהם ככה, וכן אמור אל הכהנים שיקבצו וישמעו:

(5) רש"י על ויקרא פרק כא פסוק א

אמור אל הכהנים - (יבמות פ"ה ת"כ) אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים:

(6) מזרחי על ויקרא פרק כא פסוק א

אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים. ביבמות פרק חרש. ופרש"י, "שתי אמירות הללו למה, להזהיר גדולים על הקטנים", דאף על גב דגבי דבר ואמרת דרשו במכילתא דבר ותחזור ותאמר להם כל פרק ופרק, הני מילי כשהאחד בלשון דבור והאחר בלשון אמירה, שהלימוד של פעם ראשונה נקרא בלשון דבור, והלימוד של פעם שנית נקרא בלשון אמירה, אבל כששניהם בלשון אמירה, אי אפשר לומר אמור ותחזור ותאמר להם, דאם כן דבר ואמרת מיבעי ליה.

(7) אי נמי, האי תנא דאמר ד"אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים" סבירא ליה, דלשון דבור מורה על הכללות, ולשון אמירה מורה על הפרטות לפרש הדבור המורה על הכללות, אי זהו מן דבור הוא. ולכן בכל מקום מלת לאמר אחר וידבר, ומלת ואמרת אחר דבר, כדי להודיע ולפרש מה מין דבור הוא. אבל אמור ואמרת, ששניהם מורין על הדבור הפרטי, על כרחך לומר שאין שתי האמירות הללו של משה, אלא האמירה הראשונה של משה שיאמר לכהנים, והשנית של כהנים שיאמרו לבניהם, כאילו אמר, אמור אל הכהנים בני אהרן, אמרו לבניכם, לנפש לא יטמא בעמיו. שפירושו, כל אחד מכם אמור לבניך, שהם בני אהרן הנזכרים, כל אחד מכם לנפש לא יטמא בעמיו, שהמובן ממנו הוא, שהגדול יזהיר את הקטן שלא יטמא.

(8) וזהו הנראה גם מדברי רז"ל שאמרו, "להזהיר גדולים על הקטנים", שפירושו שבאותה אזהרה עצמה שהוזהרו הגדולים לעצמם, הוזהרו גם על הקטנים שיפרישום מן הטומאה. וכן כתב גם בעל הטורים, "כשם שהכהן מוזהר שלא ליטמא, כך הוא מוזהר להזהיר הקטנים מלטמא", שכן משמע הלשון שדרשו "אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים".

(9) ומה שכתב בהלכות שבת, דאפילו באיסור דאורייתא נמי אין בית דין מוזהרין להפרישם, אינו אלא בשאר איסורים של תורה, אבל באיסור טומאת כהנים, בית דין מצווין להפרישם, דשאני כהנים שריבה להן הכתוב מצוות יתירות.

10) רמב"ן על ויקרא פרק כא פסוק א

אמר ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים לשון רש"י מדברי רבותינו (יבמות קיד) והאזהרה הזאת, לומר שלא נסייע בטומאת הקטנים בידיים ובאו בזה אזהרות רבות בתורה כפי מדרש רבותינו (שם) בדם ובשרצים וטומאה, ומהם נלמוד לכל איסורין שבתורה שלא נסייע באחד מהם שיעברו עליו הקטנים, אבל אם יעשו הם לדעת עצמן אין אנו מצווין עליהם להפרישם. וטעם הכתוב על פי מדרשו, אמור אל הכהנים ותחזור ותאמר אליהם שלא יטמאו, ורבותי האזהרות, שיצוה להזהירם שיהיו כל בני אהרן נשמרים מזה גם הקטנים

11) רמב"ם הל' אבל פרק ג הלכה יב

כהן קטן הרי הגדולים מוזהרים שלא יטמאוהו ואם בא להטמא מעצמו אין בית דין מצווין עליו להפרישו אבל אביו צריך לחנכו בקדושה:

12) טור יורה דעה שעג

כשם שהכהן מוזהר שלא לטמאות כך הוא מוזהר להזהיר הקטנים מלטמאות. כתב הרמב"ם שאין הגדולים מוזהרים על הקטנים אלא שלא לטמאות ביד אבל אם בא לטמאות בעצמו אין בית דין מצווין להפרישו אלא שאביו מצווה לחנכו בקדושה ונ"ל שצריך להפרישו וכן משמע הלשון שדרשו אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים משמע שצריך להזהירם מלטמאות

13) שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שעג סעיף א

כשם שהכהן מוזהר שלא לטמאות, כך מוזהרים הגדולים על הקטנים. (ודוקא לטמאותן בידיים, אבל אם הקטנים מטמאין מעצמן, א עיין בא"ח סימן שמ"ג אי צריך להפרישן) (וטור בשם הרמב"ם כתב כאן דאין צריך).

14) שולחן ערוך אורח חיים סימן שמג סעיף א

קטן אוכל נבילות אין ב"ד מצווין להפרישו אבל אביו מצווה לגעור בו ולהפרישו (מאיסור דאורייתא) ולהאכילו בידיים אסור אפילו דברים שאסורים מדברי סופרים וכן אסור להרגילו בחילול שבת ומועד ואפילו בדברים שהם משום שבות: הגה וי"א דכל זה בקטן דלא הגיע לחינוך אבל הגיע לחינוך צריכים להפרישו (תוספות פרק כ"כ) וי"א דלא שייך חינוך לבית דין אלא לאב בלבד (ב"י)